

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕНЬ О ПЕРЕДПОЛУДНІ

Редакція і адміністрація:
Вулиця Ринкова 10, Львів.
Конто пост. ч. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редакція приймає
з 11—12 год. передпол.
Реклама не приймається.

ПЕРІОДИЧНА ПЛАТА:
Місячно — 1 талар 450 ст.
за границею:
В Америці: 1 талар, Франції,
Голландії, Данії 20 фл. гол.,
Італії 250 лір, Німеччині 3 мар.,
Японії 5 ієн, Швеції 5 крон, Чехословаччині 40 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 75 лев. Австрії 750 ш. Дінг.
— 1925 —

В справі оголо-
шень звертатися
до адміністрації.
— 1 талар
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Небезпека.

Берлін, 13, листопада 1925.

Під кінець XIX століття Європа стала тривожитися т. зв. жовтою небезпекою, себто небезпекою, яка загрожувала білій расі з боку Монголії.

З часів російсько-японської війни цей страх ріс. Навіть Вільгельм II, котрий говорив не раз, що коби Бог нікого не боїться, турбувався тією жовтою небезпечкою.

Велика європейська війна відсунула це питання на далекий план. Монголія не скористалася з того, що білі народи воювали з собою, не двинулися на них. Японія взошла тим, що забрала німецькі надбання на далекому сході, продавала гармати Росії і на війні робила не найгірший бізнес.

Нині кожному ясно, що жовта небезпека це діло далекої будучини, бо жовта раса переживає такі важкі внутрішні процеси, що агресивні плани на більшу міру їй тепер не по силам.

А всеж таки тим європейцям, що ядуть сміливість і охоту зазірати в дальшу будучиність, мороз їде по спині. Що буде, коли це жовте море, яких 700 мільонів людей, двинеться на ставу гіршину, знавцями всієї Європи?

Питання тим більш тривожне, що останніми часами також ісламський світ починає нервуватися. На великому фронті від Цейти до Дамаску, від Марокка до Мосулу слідний рух, охота до боротьби зі зневажливими носіями європейської культури.

За тим фронтом океан народів, Марокко, Туніс, Алжир, яких 20 мільонів, Єгипет і Судан — теж до 20, Мала Азія — коло 15, майже стільки Музудманів в Європі, 70 мільонів в Індії і т. д. — разом коло 300 мільонів ісповідників пророка.

Це не жарти! А там — Туркестан, Джунгарія, Тибет, Монголія, Маньчжурія, Китай і Японія. Є чого лякатися, особливо коли в кого нечиста совість. Що в Європі вона не найчистіша, це певно. Вправді на своє виправдання можуть сказати європейці, що Монголія перші на них нападали, що вони тільки відперли їх і перейшли до протинаступу, що їх святим обов'язком боронити своєї вищої культури і т. д. (Мало чого не можна говорити!) Але що на це зі свого боку завважить Індія й Єгипет? Присуд історії шонайменше непевний.

Процес європейських завоювань з ісламськими поневолюваними народами не нинішній. Йому вже більше сто літ. Пересічний європейець, занятий своїми домашніми ділами, забуває про Абд ель Каїра в Алжирі, про Шаміля на Кавказі, про Нана Сагіба в Індії, про масакру на Ліваноні, про повстання Кабілії 1871 року, про Магді в Судані, Ракішандію в центральній Азії. Але не забувають його ісламські народи. Культура, яку їм приносять європейці, тієї пам'яті не зменшує, а зміцнює. Ісламські народи всіма по трохи европеїзуються. Довідаються, що таке гігієна, школа, преса і т. д. Недуги й вошести зменшуються, дорога з Мекки до Медини не вкривається тисячами трунів, як колись. Зміцнює

розвиваються так багато людей, як перше, люте краєві їдять, мешкають, словом — живуть. Їх приростає білини. Тепер обчислюють його на 25 проц. від тисячі. А що буде завтра?

Європа мусить з тим рахуватися. Покладатися на вищість воєнної техніки можна тільки до деякої міри, бо кінець кінцем про все рішає таки чоловік, не машина. І нашим предкам, від ніг до голови в сталь закутими, коли вони виступили до бою з піа голими Тагаоами, вдалося, що вони перемогли. А сталося щось друге. І Римляне побіжували світ, поки їх північні „дикуни“ не побідили. Теперішня культура не перша і мабуть не остання. Як мала полерелниця, так матиме й наслідниця. Її довговічність залежить від неї самої, а краще сказати від її представників і провідників, від того, чи і в якій мірі будуть вони передбачувати грядучі катастрофи. Хто нас може впевнити, чи цей фронт від Цейти до Дамаску не є одною з тих гіршних небезпеч, які загрожують горлому й самовпевненому європейцеві? Хто може запевнити нас, що фронт цей не потягнеться згодом далше аж до Маньчжурії, до нечужого нам Зеленого Кліна? Європеїці горді своїм умом, своїм високоорозвитим інтелектом. Але де певність, що в ісламському і монгольському світі не явиться якийсь не Абд ель Коїм, не Султан Паша ель Аташ, навіть не Шаміль і не Нана Сагіб, а новий Тамерлян, Могомед, або прямо якийсь ісламський чи монгольський Наполеон, котрому схочеться і котрий буде мати спромого покінути більше ніж столітню боротьбу сходу з європейськими завоювальниками?

Гордість засліплює, засліплення до остаточної перемоги не веде.

Європі не заштолодоб трохи дотримуватися. Перелік певно не дуже то ясні й веселі вилучення.

Вона переповнена. На захоті, на полудні і в центрі більше людей, ніж земля може вижити. В Бельгії, в Швейцарії, в Німеччині і т. д. проблема еміграції це питання життя і смерті. Кудж емігрувати європейцям? До Росії і на Сибір? Там большевики. До Америки? — контингент. До північної Африки? — повстання.

Час скаменувати європейцям. Цілий світ їх не любить. Дивяться на них, як на своїх кривдників, як на завоювальників і галачів. А в Європі? І тут яких 50 мільонів покритих джених народів. До того безліч невдоволених. Ні одного питання не вирішено. Навіть релігійного ні. А національне, земельне, економічне і т. д.? В Європі є свої, європейські Ріфи, Доуди і Кабілі.

Серед того розгараються одні шукають порятунку у большезизмі, інші у фашизмі. Кажуть: це нові релігії. Як? Диктатура і такі вигук, як отсей, що немовто Бреннер не шль, а точка випадає на північ? Невжеж Європу спасуть такі нові релігії?

І не вжеж буде вона сита дальшим зазіханням на кавкові багатства сходу? Це казка давно минувших літ. Скоріш, куди відвертється Європа, підноситься згодом тва, киттєва ступа. Азіати й Африканці вчать від європейців краще й вибаглийше жити, набираються європейської культури. А вона дорога! Колиш за скляне намісто давали золото, жемчуг і дороге каміння, тепер — нема дурних!

Чи не пора, щоб Європа шукала нових шляхів, — загальної праці, поміркованого життя, шляхів простіших і чистіших, бо на старих — за багато кривд?

Богдан Л.

У кліщах тариф і протекціонізму.

В Польщі кується новий тарифний розпорядок, який має би причинитися до санаші господарства тим, що має зреконструувати дотеперішні тарифи, а тим самим і торговельні зносини зі заграницею і знагідити господарську війну з сусідніми державами. Влада веде одночасно тарифиї переговори з Німеччиною, та залишається до СРСР, маючи надію, що введення цього розпорядку в життя поправити не одно лихо, заподіане дотеперішніми необдумано-поклесними і часто протирічними тарифами. Добре уладження тарифу є важливою ділянкою внутрішньої і заграничної господарської політики держав, яка вимагає не аби-якого хисту, щоби тарифи вийшли з користю краєвій продукції та щоби стали помістом згоди зі сусідами. Дотеперішня польська тарифна політика лише розвирала сусідів проти Польщі, а одночасно забила красу продукцію. Тож не диво, що вкінці відозвалися сильні голоси за її реконструкцією для санаші польської господарства. Та не що по-

може? Для орієнтації варто приглянутися дотеперішній тарифній ділянці господарської політики польської влади — тим більше, що деякі польські пропагатори, все скорі до пересадки, приписують навіреній реконструкції навіть ініціативу до європейського господарського миру.

Відомо, що світова війна, скінчена в 1918 р., перемінилася в менше завзату і руйнівну господарську війну. Усі європейські держави повдгороджувалися тарифами немов границями кількостими дотрами, і одночасно кожна замагається для самозастархальності двинути у себе системою протекціонізму підмог ту галузь своєї господарки, яка не може піднятися власними силами.

Принцип продукції є: продукувати дешево, багато й добре, а підкошувати всіма способами продукцію противників, щоби заливати їх своїми товарами. Щла Європа, порозвирана протекціоністськими тарифами, створила штучну економію, в кожній державі нашу. Це якраз викликає в державах Європи шо-

пая нощі і тяжкі бої — тим більше, що вже збройні війни створюють для них багато передумов. Із цієї війни теоретично населення Європи більше, як за часів війни.

Наз європейцю загрожувати ще одна сита: Америка. Вона може тоді слухати ссоголтих мизматів Європи своєю домінією. Орієнтовно сплати понад 22 мільярдів доларів долуги і щорічно піа мільярда відсотка для Америки безсестачно підтримас господарську й фінансову силу європейських держав та поглиблює невдкличчі коїти. Європейські держави не в силі заикнутися тарифами також від ввозу товарів з Америки, бо Америка вже салату дваних зобов'язань та можливість добути нових кредитів з корисними для неї торговельними умовами.

Одночасно одна Америка є в силі дати Європі найдешевші товари. Використавши торгову коніктуру в часі війни, вона осгнула в ділянці продукції нечувано високий ступінь. Вона видосконалює методи в організації праці, у використанні машинних і людських сил та час для масової продукції. Підприємливий геній Америки не має в Європі рівних собі конкурентів у продукції і за доконалості й дешевости виробів у всім, починаючи від самоходів Форда, а кінчаючи абіжками і худобою. Американська комунікація є теж найсправнішою і найдешевшою. Тож не диво, що Європа гветься під вагою американських кредитів і потопав під залівом а-риканських товарів.

Одначе американський поступ не лишився без впливів на держави Європи: він викликав революцію у внутрішній господарській політиці європейських держав. У тих державах, головню в державах, що оокуюють Польщу (Німеччина, Чехословаччина, Україна) пробу-дилось велике зрозуміння для господарського поступу і визволення зпід чужих впливів. Політика національної організації праці, опорта на американських наукових дослідах і зразках, найшла в цих державах наслідників у піднесенні видатності та у подешевній промишлових і хліборобських витворів. Упромишловлення хліборобства ит України поступав великинськими кроками вперед. Земельна реформа, ітенсифікація управи, раціональне уліпшення метод праці, фхова освіта населення, організації абути, наладжування відносин зі сусідніми державами для полекші у війні, а все те для видержання конкуренції — ось найважливіша ділянка внутрішньої політики правлінь цих держав.

По широкому світі.

Дамаск, як подають телеграми, наново обстрілюють.

Муссоліні одержав нові законні уповноваження щодо ненарушності своєї влади, які роблять його майже рівноправним з королям.

Повищений ниязь Італії заішою до сенату як новий його член.

Мж німецькими націоналістами порегадо розвизання в справі становішя во лькарських до-говорів.

Федорелья, 3. августа 1925.

Випустили — заки зажадали
дачі своїх! Неважко нікого в краю
і не думав про заміну?
Серед таких вістей наші полонени
ждали даліше. Ждали і вмирали
матовою кінцею міді і тифу.

Наша сила в економічній організації!

Завершення економічної організації -- це банки.

Тому купуймо акції

Земельного Банку Гіпотечного

Львів, Підвалля 7

Вшанування праці.

Юліаней Вол. Дорошенка.

Дня 14-го п. м. похильники та друзі Володимира Дорошенка зібралися на спільну святочну вечеру, щоби вшанувати 25-літній роковини його письменницької діяльності. Настій був наскрізь товариський, несилований, без штучної атмосфери офіційності, погідний та природний, мовлячи симпатичного, скромного ювілята. У скромній святі коім найбільших приятелів ювілята взяли участь представники наших різних культурних та громадських організацій. А саме, пані: К. Гонимичев, С. Дорошенкова, В. Завальська, Я. Корчинська, Н. Дорошенківна і пп: д-р В. Бачинський, дир. П. Бунек, М. Возняк, М. Вороний, д-р Л. Ганкевич, д-р А. Говихович, Ф. Дудко, В. Завальський, дир. Колтунюк, І. Калинович, ред. І. Квасиня, П. Колжун, М. Корчинський, О. Костик, І. Копякевич, В. Кузьмович, д-р І. Куповей, д-р Д. Левицький, Ю. Магалецький, С. Магалець, Д. Лукинович, В. Музич, О. Навроцький, І. Німчук, Олійник, проф. І. Огієнко, д-р В. Охримович, ред. Д. Палів, А. Петренко, проф. І. Раківський, М. Рудницький, д-р К. Студинський, М. Студинський, М. Таранько, М. Тарнович, Трохименко, П. Холодний, В. Хопако, В. Целевич, реп. Ф. Федорів, І. Шенрих і багато інших.

Найкращим доказом симпатії, якою користується В. Дорошенко, була скількість привітних листів, що прийшли на цей вечір з краю і з чужини. Привіти прийшли від: С. Петлюри, Париського Союзу українських емігрантів у Франції, Українського Парламентарного Клубу, Українського Центр. Комітету у Варшаві, закорд. делегації укр. соціал. партії, українського емігрантського товариства Варшави, т-ва „Просвіти“, М. Черемшини, Сенату Української Господарської Академії в Подєбрадах, Українського Т-ва допомоги емігрантам, Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка, Українського

Інституту Громадознавства в Празі, Товариства „Просвіта“, Кооператив „Просвіта“, Союзу українських студентів емігрантів у Польщі, Т-ва б. воєв. Аполі УНР, А. Лавицького і ген. Сальського, А. Жук, проф. Зайкина, т-ра Лукасевича, „Сільського Союзу“, Акад. Громади Педаг. Інституту у Празі, т-ра В. Старосольського, Історико-філологіч. Т-ва у Празі, проф. Л. Білеського, Вал. Садовського, колекційного відділу України. Центральн. Комітету, Ст. Сірополька, О. Садковського, В. Ставника, редакції „Тонауба“, реп. „Громадського Голосу“, Українського Громадського Видав. Фонду, Вол. Левинського, Вац. Прокопича, Педагогіч. Інституту ім. М. Драгоманова у Празі, Українського Правничого Т-ва в ЧСР, Кооператив „Український Театр“, групи української національної молоді у Празі, Т-ва „Супруг“, Р. Лашенка, д-ра С. Томишівського, д-ра Я. Гордінського, Дм. Котка, п-ва Русинів з Болехова, Гаушкевичів з Станіслава, Мочульських з Грималова, о. Волянського, до В. Сімовича, Драченка та багатьох інших.

Свято відкриття короткою і теплою безпосередньою промовою дир. М. Галушинський. Після відчитання телеграм і привітів промовляли: д-р С. Флак, д-р В. Охримович, д-р І. Раківський, д-р М. Кордуба, д-р Д. Левицький, М. Вороний, М. Корчинський, Петренко і М. Рудницький. Ювілят дякував усім зворушливими словами, вдоволюючи, що це свято впало на нього зовсім неждано і незаслужено, тому, що він почував себе завжди тільки звичайним рядовим жовніром, який сповнився поклятих на нього буденний обов'язок.

Свято протягнулося до пізньої ночі в атмосфері дружньої гутірки.

АГРЕГІЦІЯ (дотепер у нас не знаємо). Чистий, сконцентрований сік шкідливих і порожніх, похорий продукт інсинуації, неспівідання, що спелажено у величезній кількості. Заступає у всім сміху цитрат. Готується представителю на Польщу: Титамі, Львів, Рівницька б. Заступник пошукується. 8-8

лабировали кожного дня по кілька жертв. Виснажені на тілі невольники піддавалися недугам; за те духом не подавалися. Всякий, когось лише спитав, рвався домі — не до родини, а просто на фронт. Іншої відповіди не можна було й почути. Італійці часто не мали слів подиву для наших жовнів, зрештою дивувалися байдужості Українського Уряду і співчували з полоненими.

Нараз загломоніла Італійська преса про приїзд до Риму гр. Тишкевича, посла України до Ватикану. Цілі статті присвячували його особі і відношенню Італії до України. Часописи розводились над помилковістю пали до н-с. „O giornale d' Italia“ оголосило на упованні ватикану, що папа Бенедикт XV. відмовляє в своїй каплиці кожного дня ранком окремі молитви за самостійність України. Журналісти рвалися на перемену до розмов з гр. Тишкевичем про біжучі справи.

Наші полонені неначе віджили. Зараз же вислали до гр. Тишкевича привіт, описали докладно положення полонених Українців, їх чисельність і бажання. Особливо закликали полонені готовити станути всі як один муж в обороні наших нападених земель. Полонені благали, щоб їх вирвати з неволі і роз-

поряджати ними як українською армією.

Гр. Тишкевич відповів коротким листом. Він дякував за привіт, висловив своє співчуття і згодився на намір полонених, щоби звернутись через нього з довшим письмом до папи. Рівночасно повідомив лін полонених — на тих же величезне здивування — що в Римі існує від довшого часу окремішній висланник українського уряду в справі полонених та що до того висланника належало би в першій мріі звернутися. Тим висланником мав бути п. Севрюк. — Вмстити звернулися полонені на вкату адресу один раз, другий одіти неможе жадної відповіди звідти не одержали.

Папа Бенедикт XV. звертається з утихом до прилюдної олії Європи в кількох справах, назверх починаючи, світських, прим. в справі Вірменії. Тому вислали наш полонений через гр. Тишкевича до папи довше письмо. Просили його, щоб вставився за них перед покликаними органами, щоб погли вивести з полону, де вони без потрібності так караються на тілі і на душі, без висток від родини. Рівночасно просили вислати греко-католицьких священників до таборів, де є Українці.

(Помилка буде.)

П. Т. Публиці

до ласкавої уваги!

Неодна гадина, хочаби набути наші вироби, думає, що овержить їх, жадаючи цукорі, а не пирано „Франка“. Думка хибна.

Бо назва цукорі в загальне означення, коли слова „Франк“ і охоронна марка „млинок до кави“ є товарними знаками, хороненими законом. Під цєю назвою вільно продавати тільки давно випробовані і улюблені вироби фірми Франка, яких що до смаку, аромату і видатності не можна порівняти з иншими фабрикатами.

В інтересі, пересудім ласкавої Пані в, при закупі спеціальний натиск класти на назву Франк і охоронний знак „млинок до кави“.

Генрика Франка Сини С. А.

Скавіна—Краків.

За рідну землю.

Віче в Перегінську.

Перегінсько, 10. листопада 1925.

Дня 8. п. м. відбулося в Перегінську довірочного повіту віче в земельній справі. Учасників віча зібралось около 500 душ. Віче відпочи. декан Патер, зазначив, що від відкриття віча до цього походу не було в Перегінську. До віче прийшли п. Іван Миколайч — голова з Небидово як представник і п. Ярослав Небидовець як секретар.

Справу законопроєкту земельної реформи реферувал д-р Роман Курба, який виклав зміст проєкту і зазначив, що наслідки проєктованої колонізації для нашого селянства і земледу.

Описав п. Небидовець, реферувал справу теперішнього положення селянства і пояснив цілу низку місцевих потреб селянства, як справу відшкодування та шведи заповніти ділянки та сповні отримати Ліцензії. В дискусії забораво слово кількох кавальєрів селян. Віче прийняло одностайно постановити резолюції в справі земельної реформи, а кожній згоді резолюції з домаганнями рефутувати Ліцензії, уможливлення Підприємств державного типу, су худоби в полонинах, зміни закону, давала в справі відшкодування за шведи одобрений ділянки, зміни законодавства про охорону лісних робітників від нападків та відшкодування їхнім родинам.

З дискусії виклинулося, що підписок на скелення, живо цікавиться справою земельної реформи і добре розуміє її значення.

З українського життя в ЧСР.

Прощальний вечір і відїзд до Канади артиста-балетмейстера Василя Абраменка.

Прага 8. листопада 1925.

В Подєбрадах в салі Соціалістичної партії 18. жовтня п. р. виступ Подєбазької школи українських народних танців, а організатор і прощальний вечір, з пошаною відїзду керівника цієї школи арт. В. Абраменка до Канади.

Сала була переповнена по берегах публікою, Українцями й Чехами. Всі бажали на власні очі перебачитися про наміри чужини досягнення арт. В. Абраменка і культурній українського національного танцю, про що в свій час так багато писала преса, підчас виступів славного артиста в Галичині й на Волині. Немале зацікавлення і серед Чехів викликало заслужений школи українського танцю, бож чимало й чеської молоді аступало до школи арт. Абраменка. Показали на вечір і гості з Праги, арт. Микола Саволовський й інші.

Же перша точка програми „Танковий постанов і кроки“ викликала шумний оплески і захоплюючий настій публики. Далі йшов ший ряд танців: гуртовик, сольовик, обрядовик й історичний, у якому була хлопчик і дівчат, дорослий і дитячий „Недиродна гайка“, „Козачок позимський“ сольо, „Козачок“, „Чумаць“, „Гонимий“ сольо, „Козачок“, „Козак“ сольо, „Хуторня“, „Запорицький козак“, та візантійське сольо самого арт. В. Абраменка.

Чудова пластична рухливість і строга майстерність свідчать про роботу великого майстра українського танцю. І не досадує за короткі час двох чи трох танців.

Серед загальної програми не можна не відзначити деяких точок, що викликали особливі успіхи: „Козачок“ польський, який викликав дивом Абрам Чес-

нянською, не сповнакий талант, її викликали на білі й вигорали дуже шумливі оплесками: „Козачок“, що викликав прасю і публіку в виконанні п. п. Галачкова, Вейкова, Норжа і Кукашова; „Чумаць“ сольо, п. Кравацьким; „Козак“ сольо, п. Олійні; „Аркаш“ сольо, п. п. Виноградником, Галачков, Іванківським, Прокопичем та инш. „Козачок“ сольо, п. п. Шомеєвським, Боканов, Соколовським, Боканов, Телігою і Демидовським, особливо „Чумаць“ сольо, трьох танців, Любою Виноградником, Цей „Лист“ і в наданій віртуозності пробовував своїми ма-е-жками не тільки всім залом, пухи піканого танцю. Вчашій виступ на сцені дітей зробив дуже приємне враження.

Повза на сцені арт. В. Абраменка в танку „Козачок“, викликав на сцені грім оплесків, що дошли в очі. Після цього і тяжкої хвороби ноги (яку він взяв у дитинстві до ЧСР), артист неби викладає з пуг і виступ по нисе по сцені. Всі бажали, щоби знову не трапилося „спаста з ногою“.

По закінченні програми на сцену вийшли всі учні школи і піднесли арт. В. Абраменка адрес, в розширеному вигляді оклацями. Але всі відідали учениці п. Шомеєвським: „Дорогий друже! Ми, учні твоєї школи українського національного танцю в Подєбрадах — студенти Української Господарської Академії в Ч. С. Р. вітаємо тебе, як борець за визволення української нації в галузі мистецтва, відроду ємні українського народного танцю. В бурх. епоху 1917 р. постала велика Україна. В тім часі таланти національного життя кипіли творчі праці: залунали як шалена мови, пісні, будувалися різні школи, а молоді Ківи оздобили могутніми хмарами козацьких жупанів. Але одні з дітями національного скрбу — український національний танець, який зацікавив, засичений і осмислений і багато людей урвали його і ти, славний борець, підняв той талант, очисти його гарною любовою і танцем став служити Україні. В часи несприятелів і тяжких несподіваних страждань

ти танцюєш спокійно, погвини простим словом і завзятим шкелетним танцем залунали козацькі дірки й козацькі селі, засмукуючи їх любити свій танець, любити Україну!

Славажж тобі, сине народу нашого! Бо ти з тит, що козаками край рідний, братерською любовою, змислав в єдине велике українське море Наддніпрянське і Наддністрянське, Гуцулі і Буковини і тих, хто любить народ наш! Намі прощайся з тобою, ми щемосимо тобі глибоку подяку за твою працю і краще; жини! козацьке молоді, працуй над і танцюєш, залунали востресі запорожські серця з діток України, бо з ними воскрес в Візанті Соборна Україна“.

Читали адресу викликало сильні уарт. В. Абраменка. Другий адрес віднесли учениці Чешки. Після того виступили з промовою Михайло Обидий вітає імпровізаційно приїжди:

Ще в одній святині
Рідної душі,
Мій в далеку сина
Ти згадаєш маму.

Ріднийшій, хвала
І вільнийшій шлях,
Що квітне в арках
По віках-літах.

Можеш й краще, любий,
Що не гая, а геть
Наші перли квіт
Сонця зацвітуть!

Небувала сензація | **ВЗУТТЯ** | **КОПЕРНИКА 30. С. ВІНД.**

красе і закордонна у великій виборі, як також 720

СНІГІВЦІ І КАЛЬОШІ „Треторн“ | **П. Т. Урядникам на догляді сплати.** | **6-6**

по вул. Шевченка біля пошти, поповільнений магазин взуття **КОПЕРНИКА 30. С. ВІНД.**

НОВИНКИ.

— з **Гімніст** СС. Васильянок у Львові. „Wiek Nowy“ з дня 14. п. м. в сенсативній статті про „фальшивого мабона“ подає, що о. Антін Катета є катехетом в гімназії СС. Васильянок у Львові. Огож є не незалежною правдою: о. Антін Катета не був ніколи, ані тепер не є катехетом в гімназії, а також не має ніколи й не має тепер ніякого зв'язку з аласинкою гімназією, котрим є Ігуменат монастиря СС. Васильянок при вул. Зибилівській у Львові. — За управу гімназії СС. Васильянок у Львові: **Д-р Василь Щурат**.

— **30-літній ювілей праці** обходило у Львові дня 14. п. м. сімсот друкарських робітників, а саме пп. Гузак Іосиф (з друкарні Вул. „Св. П'єр“), Гавлер Рудольф, Катє Франц, Медвильський Іван, Зембінський Іосиф, Ферстер Давид і Мелік Франц. В гарно прибраній салі „Орніда“ зібралось около 200 друкарів, які виставили своїх товаришів. Виготовлено підлий ряд п'юнов (між іншим і є см. друкарні „Діло“ говорив п. Буяк), а хор друкарів відспівав українські й польські пісні. І ми склалиши ширі побажання Ювілянтам!

— **Філісовічові** підписано на ру. Відтак убийця пок. Кошелів Ромул Філісовіч з приватно вбито за високої кари (4 роки) не тільки відпущено, а ще й підписано йому хару до 7 літ. Від теперешнього оренсера апелюційного суду у Львові нема вже відлику.

— **Невже це правда?** „Stowo Polske“ в кореспонденції з Ярослав підчеркує спечіяльно, що в салі у честь „незалежного жолієжа“ в тому місті відправлено молебні разом з духовенством латинським також духовенство гр.-кат. обряду. Чи то можливе?

— **Україноа** в чиній пресі. „Prager Presse“ з 14. п. м. у своїй славянській хроніці подає в рубриці „Україна“ кілька нотаток з українського культурного життя, м. ин. про оснування у Львові „Товариства письменників і журналістів ім. Івана Франка“. В бібліографії подано зміст „Літ. Наук. Вістника“ ч. II і „Старої України“ ч. 7-10.

— **Масонських льон** у Чехословаччині є 11, в тім 5 чеських, і словацьких, 3 німців і 2 мадярських. В Празі існують 4 чеські й одна німецька льон. Найстарша чеська льонка носить назву: „Ян Амос Комарський“. Всі інші заложено після розвалу Австро-Угорщини.

— **Поета** в Данії. Ця мала висококультурна країна, що має ледки 3,700,000 мешканців, отже подолує числа українського населення під Польщею, видає „тільки“ 320 щоденників, що мають разом понад мільон накладу. Початим в Данії виходить ще 750 тижневиків, місячників і т. д. не числячи гумористичних журналів, перегазів мод, то-що. Таким чином кожний третій мешканець Данії читає щоденну газету, а певно нема там ні одного людини, що не мала би принаймні менше одного тижневика дома. Наклад усіх щоденників у Польщі не доходить навіть до 500,000 примірників, хоч це держава має понад 27,000,000 мешканців. Про відносини на тому полі у нас соромно навіть згадувати. Нехай кожний читач введе собі сам відповідні порівняння.

— **Навчова поїздка** Луначарського до Німеччини. „Берлінер Тагблат“ довідується, що народний комісар для освітніх справ Луначарський приїде небагато до Берліна, щоб підняти там докладно німецькі освітні установи й розбудувати духовний зв'язок між Німеччиною й Росією. Він буде мабуть присутим на поємірі своєї дружини „Ульмелен Дон Кіхот“, що запланована на 27. п. м. в Народному театрі (Volkstheater).

— **Нагороди** Набля 1924 за праці з медицини, хемії й літератури не буде. Так рішила комісія, що починає нагороди Набля у Штатгольмі. Нагороду за праці з ділянки фізики признає відомому шведському професорові Зігану, що має тепер ледки 39 літ.

— **2373 осіб** убито за час 18 місяців при автомобільних катастрофах у Парижі. З того в 1924 р. убито 1594 осіб (484 шофери і 1110 інших). За перший пірік 1926 число убитих осіб виносить 779, з того 269 шоферів.

Заходом Гузак Самообов'язування ім. Бориса Грінченка при III. учит. державній семінарії відбудеться в честь **ОСИПА МАКОВЕЯ** в суботу, дня 21. листопада 1925 року в великій салі Муз. Т-ва ім. М. П.-сенка **АКАДЕМІЯ** Початок точно о 12. годіні в полудне. Вступ за добровільними датками від 1 зод. 80/ для шкільної молоді від 50 сот. 1, 2

3 судової салі.

Процес Штайгера.

Двадцятьсятий день розправи.

Далі йде не-„дзвучання“ свідків, між ними знає і батько обвинуваченого Штайгера Хаскель Штайгер.

Перший свідок Збігнєв Годолєвський, ученик калітської школи, син Іоани Гарнішової, за першим мужик Гололєвської. Стоячи в момент атентату на батька-матері дому № 9 при Маріївській площі, він бачив спалаючий предмет на висоті балкона каварни Де Ла Пе. Предмет упавши на землю почав димити і горіти. Мати свідка зімліла в переляку. Всі домашні думали, що бомбу кинув хтось із каварни. Свідок Євгенія Ільчичини, 13-літня учениця приватної школи була в контицій халі таж у помешканні Гатіншівної. Вона, побачивши димлячу бомбу перелякалась і почала рятувати зімлілу Гарнішову.

Свідок Гел. Кулик, кравчиня йшла з товаришкою Пастернакою до магаз. Перед проїздом президента стала разом з товаришкою біля склепу Байера. Вона не бачила, хто кинув і замінив бомбу, а бачила що останню вже на землі, як вона горіла. Тоді обидві вони тітіли на вулицю. Одне побачивши по хвилі, що когось дошестується на хіднику біля брами ч. 1, підбігла туди з цікавості. Кудись була свідком агентування Штайгера. Вона мала враження, що Штайгер щось заперечував, але його снів не чула. За те чула, як Пастернакіна сказала до поліції: „Мені здається, що не той пан кинув бомбу“. В ті хвилині свідок відійшов і поза тин не бачив нічого.

На запит члена трибуналу Гатінгера, чи свідок бачив якусь даму в жовобі, що летіла Штайгера за руку, свідок відповів, що ні.

Свідок Софія Пастернака, повторила те, що знівав попередній свідок. На запит одного зі суддів присяжних, чи не заважала вона когось іншого крім Пастернакіної, що при-тержувала б Штайгера, відповіла, що не заважала. Яона каже, що Штайгер у халі агентування Терсина, що нічого не знає з Пастернакіна сказала: „Здається, що не той“. Що-но по хвилі, коли якийсь пан запитав, чи не напевно він-онок, вона відповіла: „не напевно він“.

Свідок Самуель Вилітський, купець знівав, що в Рідничому Банку довгого дня допозакого суду оповідав йому Михайло Лесняк (тепер у військовій такій погоні: Лесняк в хвиліні атентату найшов до брами того дому, в яким арештували Штайгера і застав там жінчину, — пізніше виявилось, що не Пастернакіна, — яка когось шукала. Завваживши по хвилі Штайгера, сказала: „Здається, що не той“. Свідок того самого дня повідомив про те редакцію „Х-літ“ а-е там йому заявили, що доказове поступування вже починене і тому Лесняк своїх знівань вже не може зложити в суді.

Свідок Юлія Морєва бачила, як Штайгер сидів разом з поліцією і Пастернакіною до авта, на якому їхав Лукомський. Котрийсь з поліційних вояків говорив щось голо-го Лукомському. До розмови вчипалась Пастернакіна і заявила: „Здається, що не той пан кинув бомбу“.

На запит х-ра Ляндава, чи Лукомський відповів що на заміт Пастернакіної, свідок відповів більше не-ше так: По ньому видно, що то він кинув бомбу.

Про свідника трибуналу каже, що не може допустити до того роду питань, бо свідка повинено виключити на обставини, чи Пастернакіна вимовила „Здається“. На питання оборони знівав свідок, що ніхто Штайгером нічого до вука не говорив, бо не було змож-ливе. За те свідок бачив, як задала хтось кінчал та нимахувал руками. Був то Фіхман, який кликав, що Штайгер невинний.

Обор. д-р Ляндав поставив впресок, щоб відчитати той уступ із знівань Лед-льової, в якому вона описує місце, на якому стояла в часі замаху, та на яке вказала в часі показальної візії.

Свідок Хаскель Штайгер, батько обвинуваченого знівав, що син його був болячим, з людьми приставав мало, був дуже добрим учеником а по політичним переконанням був сіоністом. Був усе спокійним і релігійним. Комуністичні ніколи не був. Я дивлюся, що син так довго терпить. До атентату усе ставився негативно. А по атентаті на Пілсудського у Львові, син сказав зі здивуванням: „Як у нас можуть дітатися такі речі?“ Далі оповідав свідок про те, як домігався про арештування сина, про режію в дома, про гравати на скрипку. Від-існо цих останніх, то свідок висловив припущення, що не пронохання поліції. Потім ставила свідкові питання оборони і судді присяжні. Всі запити відносились переважно до характеристики Штайгера як сина і як людини. На тому суботнішню розправу закін-чено.

Бірна.

Гроші.

Америк. дол. 680 — 683, канад. дол. 630 — 633, чеські крон. 010'0 — 02'00, лєй 002'75 — 003'00, флорини фр. 027'75 — 028'00, фр. птава. 125 — 130, англ. фунта 31'50 — 32'00.

Золото. 20 ков. 27'40 — 27'70, 20 франик. 25'40 — 25'50; 20 марк. 30'00 31'00; 10 руб. 34'50 — 35'00.

Срібло. Австр. ков. 0'54'00 — 0'55'00, 5 австр. ков. 280 — 380, флорени 1'40 — 1'55, рубл. 230 — 2'48, рубель двібним сріблом 1'25 — 1'25.

Рівнина.

Попити кавата з 1925 р. 29'50 — 21'50; жито галицьке з 1925 р. 14'75 — 15'25, овес, мін. галицький бров. — до —, овес гал. 16'00 — 16'50.

ОПОВІСТКИ.

Український м'шаний хор Д. Мотка у вірторок 17. XI. м. Бережани. у серекх 18. XI. м. Бережани. 768 97

На увагу українським студентам! Усіх тих студентів, що ствердили о рипиттю на польські Веспіи Шиньки, а подаль-ня яких польські університетські чинники відкинули, просимо в найкоротшому часі платити нам про не докладні інформації. Редакція. 1-1

Дрібні оголошення.

РЕАЛЬНІСТЬ с. т. фронт-мвр. дім пар-тер. в більшій місті з садком, обі-нянми і принадлежностями, що має річного чинку 2,500 коп., до пропання за 3,500 доларів есентуально в ратах. Голошоетта приймає д-р Степан Мудренський, адво-кат в Львові. 795 4-5

ГІМНАТА о врок віках при вул. Ан-тєвського 12. II. пов. до відпайму. Рч-вєнський. 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р РОСТИСЛАВ БІЛАС

Львів Потоцького 4. II. пов. ординує від 3-5. 3-5

Дентистичне заведення

Д-ра Шимона Раппапорта і Якова Насса

Львів, вул. Синтусьна 17/11.

Пльомбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в клінуку і золоті на американську систему. Пльомбівка з провіній полагоджується в найкоротшому часі. ПП. уродовням та студентам значна знижка. 760 5-5

Футра мужські футра жіночі

повучає магазин і робітня футер

Олександра Врубля

Львів. вул. Галицьна 26. I. пов. 275 26-30

Руська Народна Наса, кредиторно-торго-вельна кооперативна з обм. поучкою в 3 а-лі і шкільних податок до відомо, що згідно з рішенням Загальних Зборів з дня 20. жовтня 1925 р. змінила свою стару назву на нову, а саме: „**Українська Наса**“ к-с-дитово-господарська кооперативна з обм. поучкою в 3 алітниках, та що один член-ський уаів виносить 10 зол. Хто з членів не „оподобить“ свого уаіву до дня 31. готу-дня 1925 р. до висоти 10 зол., перестане з тим днем бути членом. Залишки, дль 80% 20. жовтня 1925 р. **Управо**

Подяка.

За лад матері на одяг для 5-тиох го-лих діточок, у дні 27. жовтня ч. п. Сем-даню отримав горничу подяку Ва. П. Романо-ви з убиків, торговця бавлятьми го-лими у Львові, вул. Галицька. — Так-павітичне купецтво гілє спеціальної уваги й піддержки з боку акційарного громадянства. В Косові, 3. листопада 1925. Хора мати і 5 голах дітей. 1-1

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Чудрий.

Видає Видавнича Спілка „Діло“.

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок. 1. Ю.